

Regelink
Ecologie & Landschap

Soortgericht onderzoek

Vijfsluizen, Vlaardingen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Definitief

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M. de Voogd, A. Visser
In opdracht van	Heijmans Infra B.V.
Naam opdrachtgever	E. de Boer
Rapportnummer	RA18439-03
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	24 januari 2020
Aantal pagina's	39
Collegiale toets	A. Clements
Wijze van citeren	Voogd, M. de, Visser, A.; 2020. Soortgericht onderzoek, Vijfsluizen, Vlaardingen. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA18439-03, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Gerrit Zegelaarstraat 1

6709 TA Wageningen

085-7737676

info@regelink.net

www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
2. Werkwijze en inspanning	6
2.1 Vleermuizen	6
2.2 Vogels	7
2.3 Marterachtigen	8
2.4 Alpenwatersalamander	8
2.5 Volledigheid inventarisatie	8
3. Omschrijving plangebied	9
3.1 Ligging	9
3.2 Beschrijving	9
3.3 Aanwezige ecotopen	10
4. Resultaten	12
4.1 Vleermuizen	12
4.2 Vogels	15
4.3 Marterachtigen	16
4.4 Alpenwatersalamander	17
4.5 Overige aangetroffen flora en fauna	18
5. Ingreep	19
6. Toetsing aan de Wet natuurbescherming	20
6.1 Vogelrichtlijnsoorten	20
6.2 Habitatrichtlijnsoorten	20
7. Conclusies en aanbevelingen	21
7.1 Conclusies	21
7.2 Vervolgstappen	22
7.3 Advies natuurinclusieve herinrichting	22
8. Bronnen	24
8.1 Literatuur	24
8.2 Websites	24

Bijlage 1. Waarnemingskaarten	26
Bijlage 2. Wet- en regelgeving	33
Wet natuurbescherming	33
Natuurnetwerk Nederland	36
Wet dieren	37
Bijlage 3. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	38

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Heijmans Infra B.V. is voornemens om het voormalige sportterrein van Shell in Vlaardingen, opnieuw in te richten en nieuwbouw te realiseren.

Uit een ecologische quickscan¹ van Regelink Ecologie & Landschap blijkt dat het plangebied potentieel geschikt is voor verblijfplaatsen van een aantal beschermde diersoorten en vogels met een jaarrond beschermd nest. Voordat een uitspraak kan worden gedaan of de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soorten diende eerst nader, soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid en functies binnen het plangebied van de navolgende soorten/soortgroepen: vleermuizen, marterachtigen en alpenwatersalamander.

Tevens werd een omgevingscheck uitgevoerd om de geschiktheid en beschikbaarheid van nabijgelegen gebieden te bepalen voor te verwachten categorie 5 vogelsoorten.

1.2 Doel

Met behulp van dit soortgericht onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke vleermuissoorten komen voor in het plangebied?
- Welke vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn binnen het plangebied aanwezig?
- Welke marterachtigen zijn binnen het plangebied aanwezig?
- Komt de alpenwatersalamander voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten?
- Zijn nabijgelegen gebieden geschikt voor de aanwezige categorie 5 vogelsoorten?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?
- Welke mitigerende maatregelen zijn nodig?

¹ Voogd, M. de, 2020. Ecologische quickscan Shell-terrein, Vijfsluizen, Vlaardingen. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA18439-02, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

2. Werkwijze en inspanning

In 2018 werd het plangebied in Vlaardingen (voor een beschrijving van het plangebied zie hoofdstuk 4) onderzoek gedaan naar functies van het gebied voor gierzwaluw, buizerd, boomvalk, marterachtigen, alpenwatersalamander en vleermuizen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van protocollen en definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap².

2.1 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken werd op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersson D240x) wordt de echolocatie die vleermuizen uitzenden, hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kan worden bepaald, wordt in het veld een opname gemaakt met een extern opnameapparaat. Met behulp van het computerprogramma Batsound zijn de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij werden de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Voor sociale geluiden van vleermuizen werd gebruik gemaakt van Middleton, 2014 en Pfalzer, 2002. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende het voorjaar (tussen mei en augustus) zijn de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Gedurende de nazomer (augustus tot oktober) werden de bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode werd minimaal twee uur geïnventariseerd.

De inventarisaties werden postend/lopend/fietsend uitgevoerd. Het plangebied en het omliggende gebied werden meerdere keren doorkruist.

Vleermuizen

Datum	Tijdstip	Onderzochte functies	Naam medewerkers	Weersomstandigheden
22-8-2018	23:45-03:00	Paarverblijven, middernachtelijk zwermgedrag voor winterverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied.	Adri Clements Arthur van Woersem Marlien de Voogd	18°C, droog, onbewolkt, windkracht 1
5-9-2018	23:15-01:30	Paarverblijfplaatsen, vliegroute, foerageergebied.	Adri Clements Arthur van Woersem Marlien de Voogd	17°C, droog, half bewolkt, windkracht 2, tussendoor even een miezerbui

² <http://www.regelink.net/kenniscentrum>

20-5-2019	21:30-00:00	Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroue, foerageergebied.	Adri Clements Marlien de Voogd Anna Visser	11°C, zwaar bewolkt, motregen, 2 Bft
23-6-2019	22:00-01:00	Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroue, foerageergebied.	Adri Clements Marlien de Voogd Anna Visser	22°C, zwaar bewolkt, droog, 2 Bft
25-6-2019	3:00-5:30	Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroue, foerageergebied.	Adri Clements Marlien de Voogd Anna Visser	17°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft

2.2 Vogels

Van categorie 1-4 vogels (jaarrond beschermde nesten) werden de volgende vogels verwacht: gierzwaluw (*Apus apus*), buizerd (*Buteo buteo*), boomvalk (*Falco subbuteo*), ransuil (*Asio otus*) en sperwer (*Accipiter nisus*). Op plekken met potenties voor roofvogels werden in maart tot mei drie ochtendbezoeken gebracht omdat in deze tijd van het jaar en op dit moment van de dag de meeste activiteit te verwachten is. In mei, juni en juli werd een avondronde uitgevoerd ten behoeve van onderzoek naar gierzwaluw, boomvalk en ransuil. Bij de keuze van het moment van de inventarisaties is in hoge mate rekening gehouden met de jaar- en dagritmiek van de betreffende soorten. Hierdoor werden in de optimale perioden bezoeken gebracht, wat maakt dat soorten en functies aangetoond dan wel uitgesloten konden worden.

Van deze categorie 5 vogels werden de volgende soorten verwacht: boomklever (*Sitta europeaea*), boomkruiper (*Certia brachydactyla*), bosuil (*Strix aluco*), ekster (*Pica pica*), groene specht (*Picus viridis*), grote bonte specht (*Dendrocopos major*), koolmees (*Parus major*), pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) en spreeuw (*Sturnus vulgaris*), zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*). Voor categorie 5 vogelsoorten is de aanwezigheid in het plangebied, en de geschiktheid en beschikbaarheid van nabijgelegen gebieden bepaald.

Vogels en overige soorten

Datum	Tijdstip	Onderzochte functies	Weersomstandigheden
26-3-2019	07:30-08:45	Nestlocaties vogels	7°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
26-4-2019	08:30-10:30	Nestlocaties vogels	12°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
20-5-2019	20:00-22:00	Nestlocaties vogels	15°C, half bewolkt, droog, 3 Bft
21-5-2019	07:00-10:00	Nestlocaties vogels	12°C, zwaar bewolkt, droog, 3 Bft
23-6-2019	19:00-22:00	Nestlocaties vogels	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
11-7-2019	20:00-22:30	Nestlocaties vogels	16°C, zwaar bewolkt, droog, 1 Bft

2.3 Marterachtigen

Het onderzoek naar marterachtigen is gebaseerd op kennis van jarenlang onderzoek naar steenmarters, beschreven in het boek “De steenmarter” van Sim Broekhuizen en Gerard Muskens³. Tijdens veldbezoeken werd geïnventariseerd op sporen die duiden op aanwezigheid van marterachtigen. Met behulp van een cameraval, bestaande uit een fotocamera met bewegingsdetector gericht op een plek met lokaas (thee-ei met vis/visolie), werd de aanwezigheid van marters nader onderzocht. De cameraval was in werking van 26 april 2019 tot 11 juli 2019, in totaal 78 dagen.

2.4 Alpenwatersalamander

Het soortgericht onderzoek naar alpenwatersalamander is gebaseerd op het onderzoeksprotocol van het NGB en omvatte 2 bezoeken, op 26 maart en 21 mei, waarbij het water werd bemonsterd op adulte dieren, eieren, larven en/of jongen. Op 21 mei werd tevens in het landbiotoop gezocht naar dieren.

2.5 Volledigheid inventarisatie

De vleermuisinventarisatie werd uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur en de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureau's.

Voor zover het onderzoek betrof naar soorten welke niet beschreven staan in voorgenoemde protocollen werd de inspanning bepaald op basis van veldervaring, de inventarisatierichtlijnen van www.sovon.nl en de Handleiding veldonderzoek Roofvogels (Bijlsma, 1998).

De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip ook wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het onderhavige onderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

³ Broekhuizen, S., Muskens, G., 2010. De Steenmarter, leefwijze, verspreiding & relatie mens en dier, KNNV uitgeverij, Zeist

3. Omschrijving plangebied

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen nabij het gebied 'Vijfsluizen' in Vlaardingen (gemeente Vlaardingen, provincie Zuid Holland). Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Meester L.A. Kesperweg en het daaraan gelegen Bastion hotel met parkeergelegenheid. Aan de westzijde wordt het plangebied begrenst door de metrolijn naar Hoek van Holland aan de westzijden aan de oostzijde door de snelweg A4 met de afrit 16 Vlaardingen-Oost. Het onderzoeksgebied bestaat uit het plangebied voor de quickscan en twee extra gebieden voor onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen, het Bastion Hotel en de hoogbouw noordwest van het plangebied.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (centrale gebied, rood omlijnd). Daarnaast zijn de extra gebieden voor het vleermuisonderzoek aangegeven: het Bastion Hotel (zuidoosthoek, rood omlijnd) en de hoogbouw (noordwest van het plangebied, rood omlijnd). © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2020.

3.2 Beschrijving

Het plangebied betreft een voormalige sport van Shell, gebouwd in 1953. Binnen het plangebied van ruim 50 ha zijn diverse sportterreinen (tennisbanen, voetbalvelden, atletiekbaan), een openluchtzwembad, een centraal gebouw met een sporthal, slaap- en eetgelegenheid en diverse bijgebouwen (thans in gebruik bij Megron B.V.) aanwezig.

Het gebouw staat centraal in het plangebied. Het middendeel van dit gebouw is een sporthal, dat bestaat uit hoge muren met wit stucwerk en een half-koepelvormig dak. Aan de noord- en zuidzijde van de sporthal

zijn vleugels aangebouwd van een bouwlaag, die uit witgeschilderd metselwerk zijn opgetrokken, en zijn voorzien van een puntdakje met bitumen dakbedekking. Het gehele gebouw heeft een brede dakoverstek, met een onderzijde van houten latten over platen, tegen een houten rachelwerk. Tussen de bovenkant van de overstek en het beton zit een holle ruimte, die op diverse plekken bereikbaar is doordat de overstekken gaten hebben.

Aan de noord- en westkant bevindt zich een groot gebied met een mix van bos, struweel en ruigtes. In het bos zijn diverse omgevallen bomen aanwezig. Door het bos lopen wandelpaden en er zijn enkele watergangen en vijvers aanwezig. Diverse bomen hier hebben spechtenholtes, scheuren en losse bast.

De bijgebouwen in de noordelijke hoek van het terrein, bestaan uit een serie van kleine panden van een bouwlaag, opgetrokken uit metselwerk en een plat dak. Deze bijgebouwen zijn in slechte staat; deuren en ramen missen en zijn deels dichtgetimmerd. Binnenin komt het plafond naar beneden. De bijgebouwen en de ruimte rondom worden gebruikt voor opslag en maken een rommelige indruk. In de noordelijke hoek is ook een romneyloods aanwezig, die wordt gebruikt door Megron bv. Deze loods en de ruimte daaromheen is semi-verhard met steenslag en is minder rommelig.

Langs de tennisbaan, in het midden van het plangebied, staat een dubbele rij oude paardenkastanjes met holten, spleten, scheuren en loskomende bast. Langs de overige delen worden omringd door een smallere strook met opgaande begroeiing.

Het Bastion Hotel ten zuidoosten van het plangebied is een relatief nieuw, rechthoekig gebouw van metselwerk van 10 verdiepingen hoog. De langgevels zijn voorzien van ramen, maar beide kopgevels zijn massief metselwerk, evenals de kopgevel van het trappenhuis aan de zijkant.

Ten westen van het plangebied zijn vier grote galerijflats aanwezig, aan respectievelijk de Van Slingelandtstraat, Van der Palmstraat, Van der Hoornbeekstraat en het Hargapad in Vlaardingen. De vier flats zijn nagenoeg identiek; lange galerijflats van vier verdiepingen hoog, opgebouwd uit metselwerk met open stootvoegen. Alle vier flats liggen met een kopgevel aan de groenzone langs het Hagapad, direct langs de westzijde van het plangebied.

3.3 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- droog, intensief beheerd grasland (voormalige sportvelden, die nog wel gemaaid worden);
- droog, extensief beheerd grasland (voormalige sportvelden, die niet meer/weinig gemaaid worden);
- enkele gebouwen met een plat dak/schuin dak/bol dak, en mogelijk een spouwmuur;
- smalle, ondiepe sloot (< 2 meter breed, < 1 meter diep);
- smalle, diepe sloot (< 2 meter breed, > 1 meter diep);
- breed, ondiep stilstaand water (> 2 meter breed, < 1 meter diep) in de vorm van vijvers;
- diverse soorten, dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm);
- diverse soorten, dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), mogelijk met holtes;
- diverse soorten, dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes;

- diverse soorten, dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), met holtes;
- lage, opgaande begroeiing.

In de twee gebieden die mee worden genomen in het vleermuisonderzoek naar massawinterverblijven zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- hoge, massieve gebouwen met een plat dak en spouwmuur.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de inventarisatie beschreven. Per soort/soortgroep worden de (interpretaties van) de waarnemingen beschreven. Waarnemingskaarten zijn opgenomen in de bijlage.

4.1 Vleermuizen

Van de te verwachten soorten werden de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Van beide soorten zijn foeragerende en baltsende dieren waargenomen, wat duidt op de functies foerageergebied en paarverblijfplaats.

Het plangebied fungeert als foerageergebied voor ongeveer 3-10 individuen van gewone dwergvleermuis en 3-15 individuen van ruige dwergvleermuis. Dit wordt in de resultaten per soort verder toegelicht.

Er zijn gedurende het paarseizoen drie territoria aangetroffen van gewone dwergvleermuis, en een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis. Dit wordt in de resultaten per soort verder toegelicht.

Er zijn geen vliegroutes waargenomen. De aanwezige lijnvormige elementen werden niet als vliegroute gebruikt. Essentiële vliegroutes voor de te verwachten veermuissoorten zijn dan ook niet aanwezig in het plangebied.

Behalve paarverblijfplaatsen, zijn er geen andere vaste rust- of verblijfplaatsen (zomer-, kraam- of winterverblijfplaatsen waargenomen). Samenvatting van de gevonden resultaten is zichtbaar in Tabel 1.

Tabel 1. Samenvatting van de waargenomen soorten en functies. De getallen geven het (geschatte) aantal individuen per functie weer (-) geeft aan dat de soort of functie niet is waargenomen..

Soorten	Waargenomen	Foerageergebied	Vliegroute	zomerverblijfplaats	kraamverblijfplaats	paarverblijfplaats	winterverblijfplaats
gewone dwergvleermuis	JA	JA, 3-10	-	-	-	JA, 1 in centrale grote gebouw	-
ruige dwergvleermuis	JA	JA, 3-15	-	-	-	JA, 1 in boom, (en 3 in extra onderzoeksgebied noordwestkant)	-
kleine dwergvleermuis	-	-	-	-	-	-	-
rosse vleermuis	-	-	-	-	-	-	-
laatvlieger	-	-	-	-	-	-	-
gewone grootoorvleermuis	-	-	-	-	-	-	-
watervleermuis	-	-	-	-	-	-	-

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Foerageergebied

Op basis van de waarnemingen wordt het aantal (gelijktijdig) foeragerende gewone dwergvleermuizen in het plangebied geschat op 3-10 individuen. Het gaat hierbij om dieren die in het gebied baltsen en foerageren. Tevens komen er dieren vanuit de wijken ten noordwesten van het plangebied naar het plangebied toe om te foerageren. Op grond van dit aantal foeragerende dieren en de mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor is.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode (augustus – september) werden drie territoria van roepende mannetjes gewone dwergvleermuis waargenomen. Mannetjes gewone dwergvleermuis vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Op basis van het waargenomen gedrag in het veld is de ligging van de territoria geïnterpreteerd en weergegeven op de waarnemingenkaart (zie Bijlage 1). De precieze locatie van de paarverblijfplaatsen in deze territoria kon niet worden vastgesteld. Aan de hand van waargenomen gedrag in het veld wordt wel aangenomen dat het hoofdgebouw wordt gebruikt als paarverblijfplaats. In het territorium in de westpunt van het plangebied is de paarverblijfplaats aanwezig in een van de bomen. In een scheur of achter loszittend schors. In het territorium aan de oostrand van het plangebied is de paarverblijfplaats aanwezig in een boom of in de aanwezige bijgebouwen.

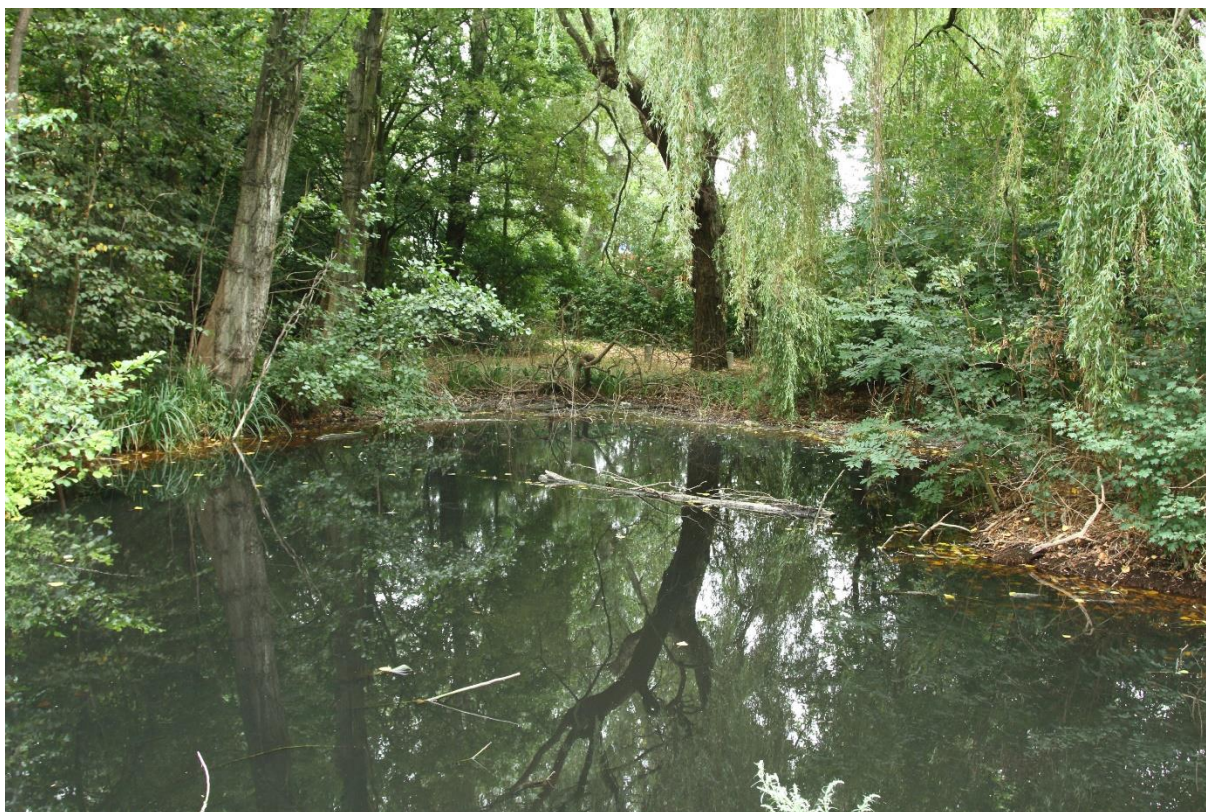
4.1.2 Ruige dwergvleermuis

Foerageergebied

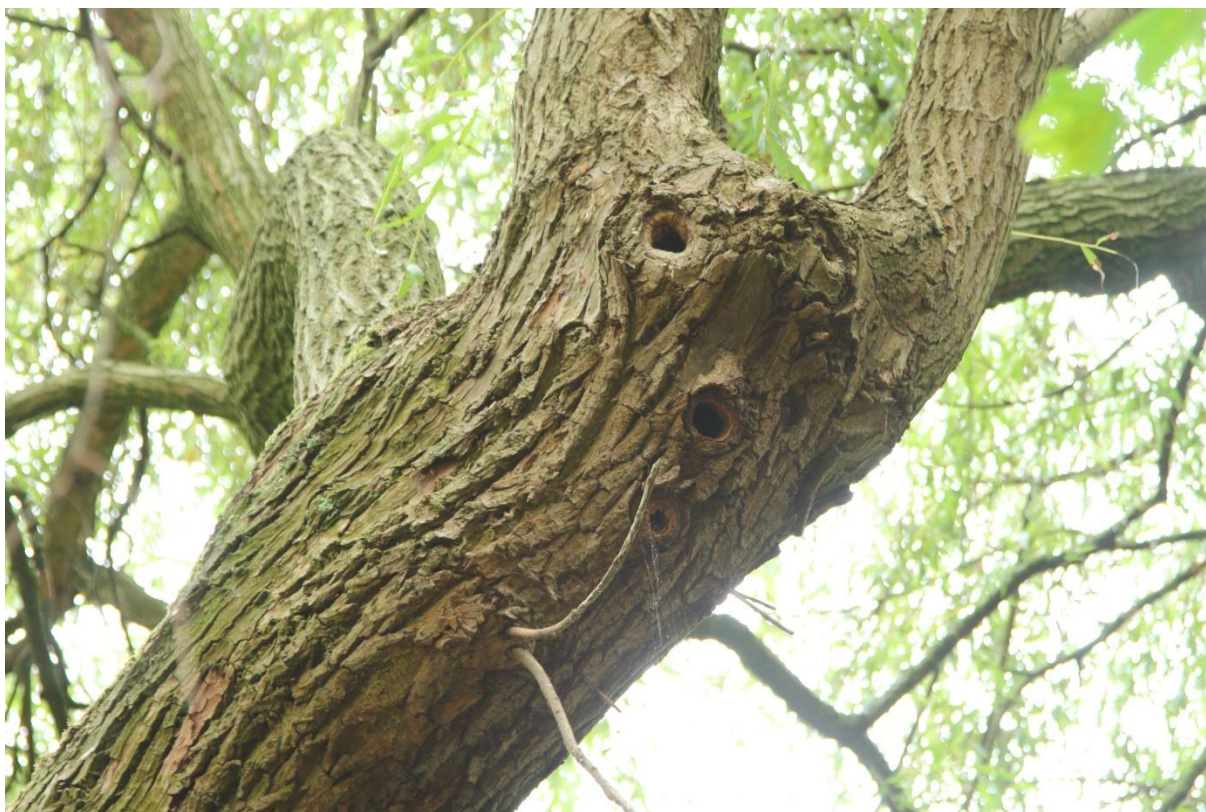
Op basis van de waarnemingen wordt het aantal (gelijktijdig) foeragerende ruige dwergvleermuizen in het plangebied geschat op 15 individuen. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor ruige dwergvleermuis is.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode (augustus – september) werden een roepend mannetje ruige dwergvleermuis waargenomen. Mannetjes ruige dwergvleermuis roepen meestal vanuit de paarverblijfplaats om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Op basis van dit gedrag kon één paarverblijf in een boom worden vastgesteld (zie waarnemingskaart in Bijlage 1).

Figuur 1. Paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis is aanwezig in de scheve boom midden op de foto.

Figuur 2. close up van boom met holtes, met paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis.

4.2 Vogels

4.2.1 Vogels categorie 1-4 (jaarrond beschermde nesten)

Gierzwaluw

Tijdens de inventarisaties werden alleen hoog foeragerende gierzwaluwen waargenomen, binding met het plangebied kon niet worden vastgesteld. De aanwezigheid van een nest kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten.

Boomvalk

Zowel tijdens de ochtendrondes in het voorjaar als de avondrondes in de zomer werden geen boomvalken waargenomen, ook geen overvliegende exemplaren. De aanwezigheid van een nest kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten.

Sperwer

Zowel tijdens de ochtendrondes in het voorjaar als de avondrondes in de zomer werden geen sperwers waargenomen, ook geen overvliegende exemplaren. De aanwezigheid van een nest kan hierdoor redelijkerwijs worden uitgesloten.

Ransuil

In het paarseizoen van 2018 werd tijdens vleermuisonderzoek een roepende ransuil waargenomen. Het bleef bij een incidentele waarneming zonder vervolgwaarneming. Tevens werd geen nest gevonden. Daarom kan de waarneming worden geïnterpreteerd als een vogel die zijn territorium vermoedelijk aan de overkant van de spoorlijn heeft (ten noordwesten van het plangebied). Het plangebied kan daarom niet als functionele leefomgeving voor ransuil worden aangemerkt.

Buizerd

Meerdere keren werd een buizerd (*Buteo buteo*) waargenomen. Het betrof hetzelfde individu, op basis van individuele kenmerken. Nooit werd er meer dan een vogel waargenomen, tevens was er geen sprake van nest indicierend gedrag, ook het nest zelf ontbrak. Omdat de buizerd bijna elke vogelinventarisatie aanwezig

was, duidt dit op functioneel leefgebied.

Figuur 3 Ook de cameraval registreerde de solitaire buizerd in het plangebied.

4.2.2 Vogels categorie 5 (inventarisatie gewenst)

Tijdens de inventarisatie zijn de volgende vogelsoorten uit deze categorie waargenomen:

Groene specht (*Picus viridis*), een roepende adult en een foeragerende juveniel. Dit duidt op een broedgeval. Gelet op de hoeveelheid territoria in de omgeving (zie de kaart in de bijlage) is de nestlocatie binnen het plangebied niet vervangbaar.

Zwarte kraai (*Corvus corone*), bezet nest in bomengroep tegenover de toegangspoort van het plangebied. Uitvliegen van de jongen vastgesteld op 21-05-2019.

4.2.3 Overige vogels

Kauw (*Corvus monedula*), twee bezette nesten in overstek aan de noordwestkant van het grote centrale gebouw.

4.3 Marterachtigen

Tijdens het marteronderzoek, bestaande uit een sporenonderzoek en de inzet van een cameraval (zie hoofdstuk methode) werd vijf keer een steenmarter geregistreerd. Het gaat om 1 registratie in april, 1 in mei, 1 in juni en 2 in juli. Het gaat telkens om een volwassen dier. Van de 78 dagen werd er gedurende 73 dagen en nachten geen steenmarter geregistreerd. Omdat de registratieperiode de jongenperiode bestrijkt

en registraties van moeder met jong(en) ontbreken⁴ kan worden gesteld dat er binnen het plangebied geen territorium is van een vrouwtje steenmarter. Dit wordt bevestigd door het ontbreken van latrines en andere sporen in de bijgebouwtjes in het noordelijk deel van het plangebied, die in de zomer extra zijn onderzocht. Vermoedelijk betreffen de cameraregistraties daarom minimaal één rondzwervend (jong) mannetje. Omdat steenmarters tot 10km op een nacht kunnen lopen kunnen de registraties van de cameraval worden geduid als een rondzwervende steenmarter zonder jongen en maakt het plangebied deel uit van de leefomgeving van dit dier. Omdat er geen sprake is van een territorium vormt het plangebied geen essentieel leefgebied voor steenmarters.

(Sporen van) andere marterachtigen werden niet waargenomen of door de camera geregistreerd.

Figuur 4 Cameravalregistratie van een steenmarter op 25 juni 2019 om 4:22 in de vroege ochtend.

4.4 Alpenwatersalamander

Tijdens de veldinventarisaties werden geen exemplaren van deze soort aangetroffen. De enigste waarneming in de NDFF betreft een dier in een achtertuin, op enkele honderden meters afstand van het plangebied. Het gaat hier om een losse waarneming buiten het bekende (en natuurlijke) verspreidingsgebied van de alpenwatersalamander.

⁴ Jonge steenmarters blijven de eerste 15-25 weken van hun leven bij elkaar en bij hun moeder. Daarna leiden ze een meer solitair leven. Bron: Broekhuizen, S., D. Klees en Müskens, G. 2010. De steenmarter. KNNV Uitgeverij, Zeist.

4.5 Overige aangetroffen flora en fauna

De wildcamera registreerde de volgende soorten: vos, egel, bosmuis, huiskat, ekster, zanglijster, roodborst, koolmees, merel, wilde eend.

Figuur 5 De cameraval registreerde onder andere een volwassen vos, jonge vossen werden niet vastgelegd.

5. Ingreep

Heijmans Infra B.V. is voornemens om het voormalige sportterrein van Shell in Vlaardingen, opnieuw in te richten en er nieuwbouw op te plaatsen. Ingrepen die daartoe in het plangebied plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- renovatie van het bestaande hoofdgebouw (sporthal met zijvleugels);
- bouw van 300 woningen, verspreid over het terrein;
- kap van een groot deel van de groenzones;
- behoud van enkele waardevolle bomen;
- aanbrengen van geluidswering (schermen en/of aarden wallen) aan alle zijden van het terrein;
- aanleg van infrastructuur.

6. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

In dit hoofdstuk worden per beschermingsregime eerst de effecten bepaald van de ingreep op de aanwezige soorten en functies. Vervolgens wordt aan de hand van de effectbepaling de ingreep getoetst aan verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming

6.1 Vogelrichtlijnsoorten

Effectbepaling

Binnen de begrenzing van het plangebied is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen (categorie 1-4) redelijkerwijs uitgesloten.

Het plangebied vormt functioneel leefgebied voor buizerd (*Buteo buteo*). Omdat er geen sprake is van een functioneel nest en het dier niet in het plangebied jaagt, is het plangebied geen essentieel onderdeel van het functionele leefgebied

Toetsing soorten Vogelrichtlijn

Omdat negatieve effecten niet worden verwacht, is een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

6.2 Habitatrichtlijnsoorten

Effectbepaling

De sloop van het centrale gebouw en de opstallen binnen het baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis heeft een negatief effect, het territorium wordt ongeschikt en de paarverblijfplaatsen verdwijnen. Ook het kappen van bomen in het territorium van ruige dwergvleermuis leidt tot het verdwijnen van een paarverblijfplaats. Overige negatieve effecten worden niet verwacht.

Toetsing soorten Habitatrichtlijn

De hierboven beschreven negatieve effecten kunnen leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Deze zijn per activiteit en per soort weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2 Resultaten van de toetsing per soort en functie.

Soort	Ingreep/activiteit	Artikel 3.5 lid 1 (doden)	Artikel 3.5 lid 2 (verstoren)	Artikel 3.5 lid 4 (beschadigen/ vernielen verblijfplaats)
Gewone dwergvleermuis	Sloop centrale gebouw; sloop opstallen	Indien niet vleermuisvriendelijk wordt gesloopt: ja	Aan de orde	Aan de orde
Ruige dwergvleermuis	Kap bomen in territorium	Indien niet vleermuisvriendelijk wordt gekapt: ja	Aan de orde	Aan de orde

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Algemeen

- Het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol 2017 en de soortinventarisatieprotocollen van het NGB zodat gesteld kan worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Vleermuizen

- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het plangebied is niet essentieel op grond van de korte verblijfsduur van de foeragerende dieren.
- Gedurende het onderzoek werden geen vliegroutes waargenomen. Het is waarschijnlijk dat in het plangebied geen essentiële vliegroutes aanwezig zijn. Er werd gedurende de avonden wel een kleine toename vastgesteld in het aantal dieren langs de spoorlijn, het gaat hier vermoedelijk om dieren die uit de wijk aan de andere kant van de spoorlijn komen.
- In het plangebied zijn drie territoria van gewone dwergvleermuizen aanwezig. De precieze locatie van de paarverblijfplaatsen in de territoria kon niet worden vastgesteld. Er is hoogst waarschijnlijk een paarverblijfplaats aanwezig in het hoofdgebouw.
- Tevens is een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis in een boom nabij de noordoostelijke vijver aanwezig.
- Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van overwinterende dieren.

Steenmarter

- De cameraval heeft in een periode van 78 dagen vijf keer een volwassen steenmarter geregistreerd. Gezien de weinige waarnemingen en de afwezigheid van latrines en andere sporen kan de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vogels

- Gierzwaluwen werden alleen hoog foeragerend en vliegend boven het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van nesten kan worden uitgesloten.
- Tijdens het roofvogelonderzoek werden geen functionele nesten aangetroffen, tevens ontbrak nestindicatief gedrag van de aanwezige buizerd. De waarnemingen worden geïnterpreteerd als een solitaire, overzomerende vogel zonder nest.
- Tijdens een van de vleermuisrondes werd een roepende volwassen ransuil waargenomen. Tijdens alle andere inventarisatiemomenten werd gekeken naar ransuilen, maar werden niet waargenomen.

- De roepende ransuil wordt daarom geïnterpreteerd als een incidentele waarneming en heeft de ransuil buiten het plangebied een territorium. De aanwezigheid van een ransuilnest kan redelijkerwijs worden uitgesloten.
- In het noorden van het plangebied kon een broedgeval van een groene specht worden vastgesteld, op basis van een baltsende vogel in het voorjaar en een juveniele vogel in de zomer.

Amfibieën

- Tijdens het onderzoek naar alpenwatersalamander werden geen exemplaren van deze soort gevonden. Het plangebied heeft geen functie voor deze soort.

7.2 Vervolgstappen

- Met de sloop van het grote pand en de overige opstallen verdwijnen 3 paarterritoria van gewone dwergvleermuis. Omdat deze 3 paarterritoria indicatief zijn voor de aanwezigheid van 3 paarverblijfplaatsen, dienen verzachtende maatregelen te worden genomen zoals het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Omdat de dieren worden gedwongen te verhuizen is er juridisch gezien sprake van verstoring, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming betekent.
- Het kappen van bomen en opgaand groen in de noordpunt van het plangebied leidt tot het verdwijnen van een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming betekent.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een mitigatieplan/projectplan opgesteld te worden waarmee overtreding van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk voorkomen kan worden.

7.3 Advies natuurinclusieve herinrichting

- Hou rekening met de periode waarin vleermuizen moeten wennen aan vleermuiskasten⁵.
- Om een ontheffing te krijgen dient een van de wettelijk belangen⁶ onderbouwt te worden, waarin duidelijk wordt dat de voorgenomen ingreep een hoger belang dient dan het belang van de bescherming van onderhavige soorten en functies.
- Wanneer voldoende areaal bos/groen van voldoende ecologische kwaliteit behouden blijft, en daarmee het functionele leefgebied van steenmarter en de paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis, is het aanvragen van een ontheffing ten aanzien van steenmarter en ruige dwergvleermuis niet meer nodig.
- De registraties van steenmarter zijn bijzonder, steenmarters zijn in West-Nederland zeldzaam. Door het handhaven van al het groen, inclusief bomen, in de noordpunt (tussen vijver – noordpunt – opstallen) blijft er leefgebied behouden.
- Bij het aanleggen van vijvers leidt een talud met een taludhelling van 1:10 tot 1:20 tot een optimale ontwikkeling van oevervegetatie, in de volksmond ook wel natuurvriendelijke oever genoemd. Dit kan goed worden geïntegreerd met tijdelijke opslagcapaciteit van teveel aan regen.

⁵ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>
<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>

⁶ https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01/#Hoofdstuk3_Paragraaf3.1_Artikel3.3

- Steile oevers – met beschoeiing – zijn natuuronvriendelijk, en worden sterk afgeraden.
- Kies voor openbaar groen voor meerjarige, inheemse soorten.
- In de toekomstige situatie komen er (veel) meer gebouwen dan in de oude situatie. Inzetten op voorzieningen voor gebouwbewonende soorten levert veel winst op voor de natuur:
 - Het weglaten van vogelschroot onder de onderste rij dakpannen van woonhuizen zorgt voor nestgelegenheid voor huismussen, meer ook voor spreeuwen (rode lijstsoort).
 - Standaard inmetSELstenen voor gierzwaluwen aan de schaduwkant van gevels aanbrengen is gunstig voor gierzwaluwen. Echter, ook huismussen en mezen maken wel eens gebruik van inmetSELstenen voor gierzwaluwen.

8. Bronnen

8.1 Literatuur

Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S., Muskens, G., 2010. De Steenmarter, leefwijze, verspreiding & relatie mens en dier, KNNV uitgeverij, Zeist

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Middleton, N., A. Froud & K. French. (2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html>] (24-1-2020)].

Pfalzer, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>]. (24-1-2020)].

Voogd, M. de, 2018. Ecologische quickscan Shell-terrein, Vijfsluizen, Vlaardingen. In het kader van de Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA18439-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

8.2 Websites

www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/

www.batecho.eu

www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01>

Bijlage 1. Waarnemingskaarten

Vleermuisonderzoek 2018/2019

Verblijfplaatsfuncties plangebied

Legenda

Verblijfplaatsen
ruige dwergvleermuis

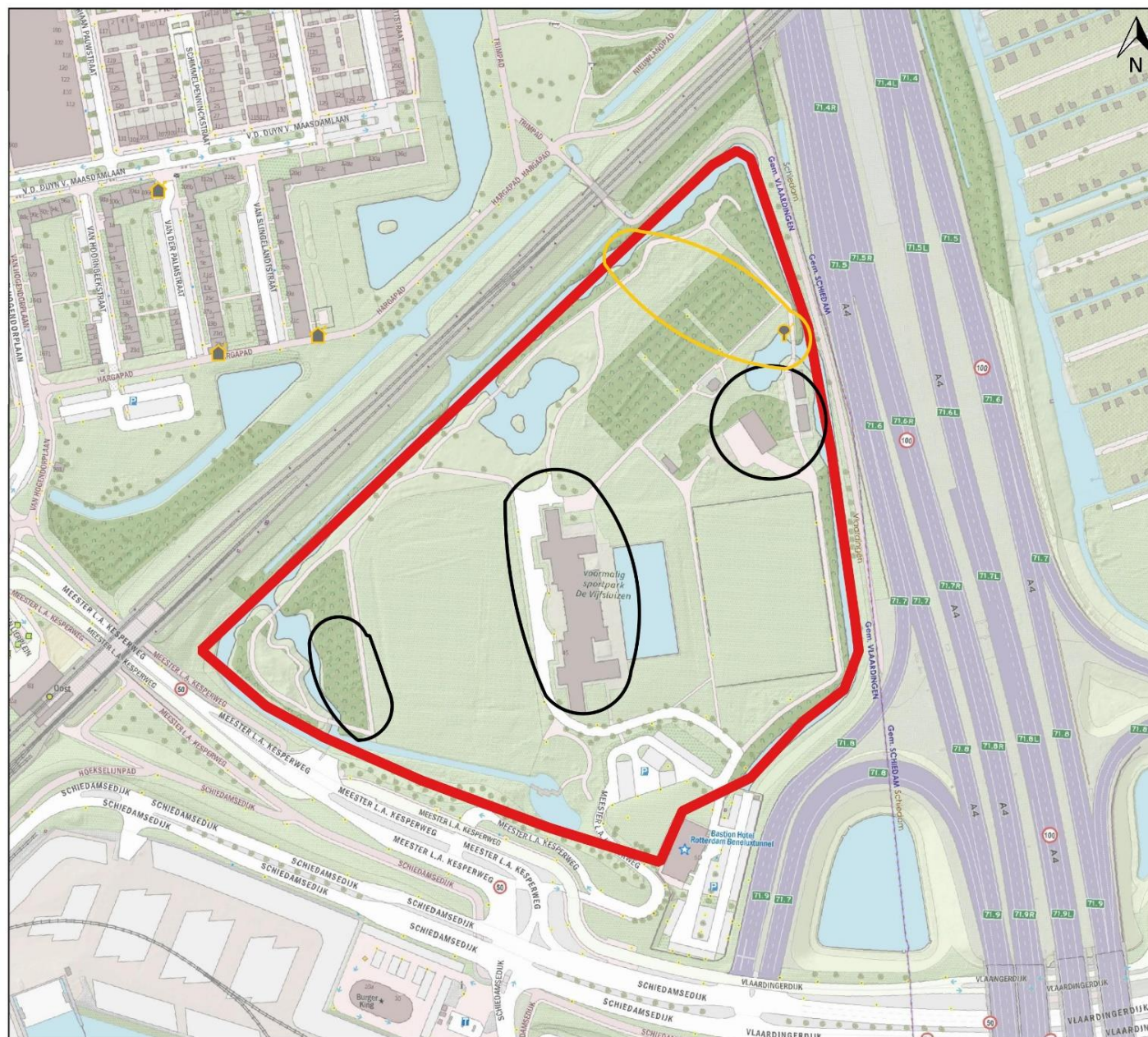
 Paarverblijfplaats in gebouw

Paarverblijfplaats in boom

Territoria

☐ gewone dwergvleermuis

☐ ruige dwergvleermuis

Opdrachtgever: Heijmans Vastgoed B.V.
Projectnummer: 18439
Datum: 07.10.2019

Regelink
Ecologie & Landschap

0 30 60 90 120 m

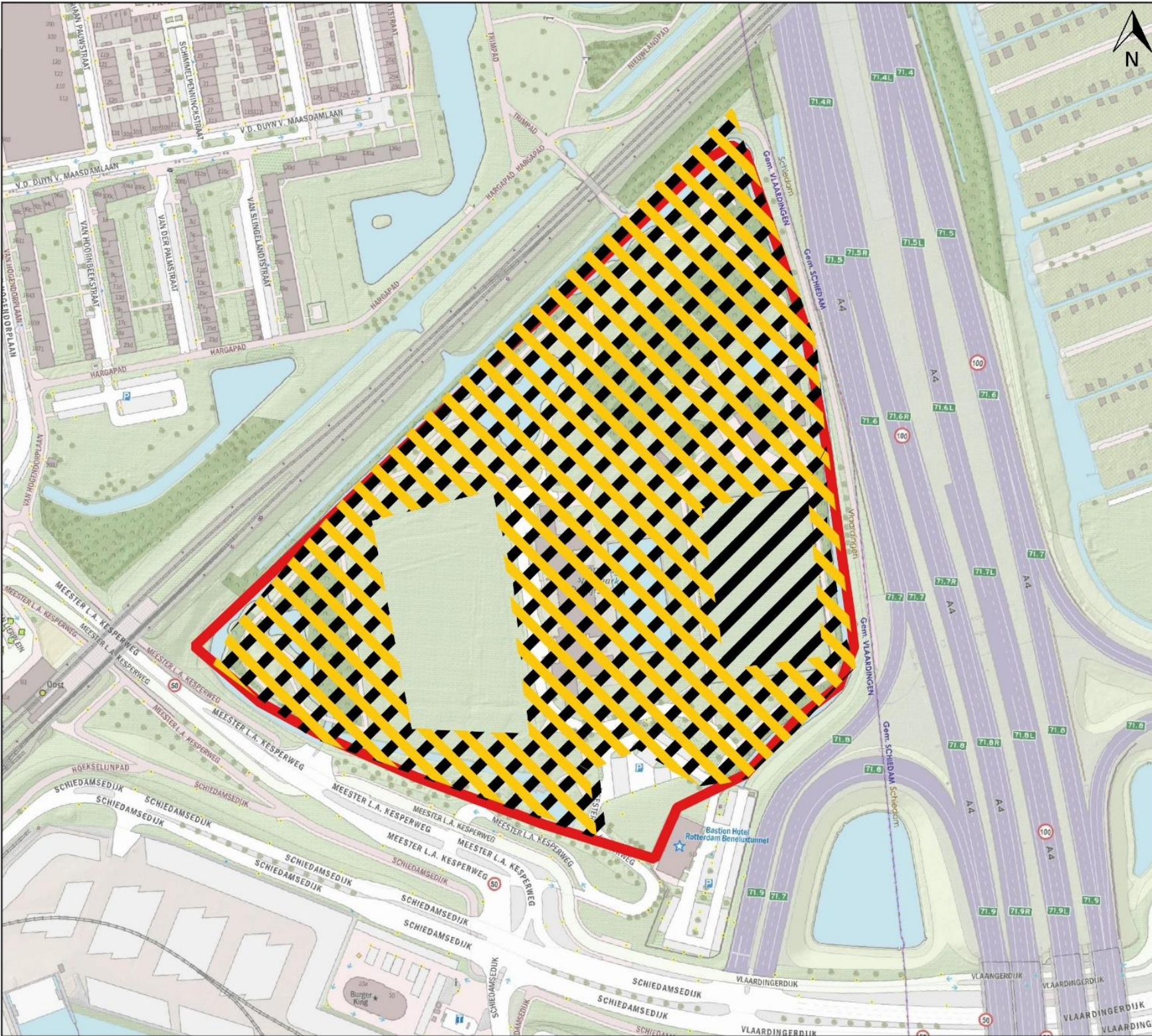
Legenda

- plangebied
- gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis

Opdrachtgever: Heijmans Vastgoed B.V.
Projectnummer: 18439
Datum: 07.10.2019

Regelink
Ecologie & Landschap

Legenda

 plangebied

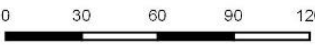
Vogels

- Gierzwaluw
- Overvliegend
- Buizerd
- Ter plaatse
- Ransuil
- Roepend

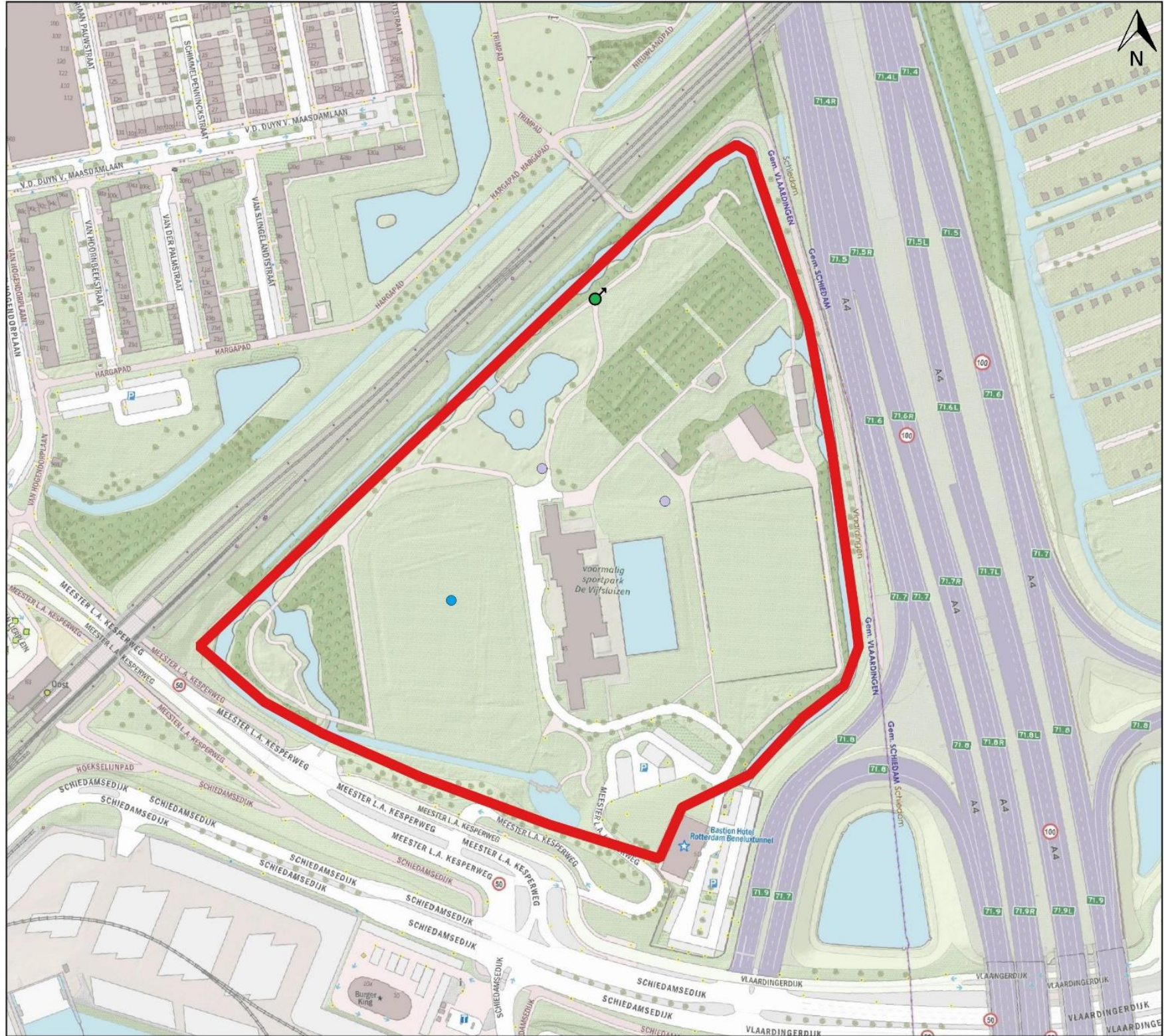
Opdrachtgever: Heijmans Vastgoed B.V.
Projectnummer: 18439
Datum: 08.10.2019

Regelink
Ecologie & Landschap

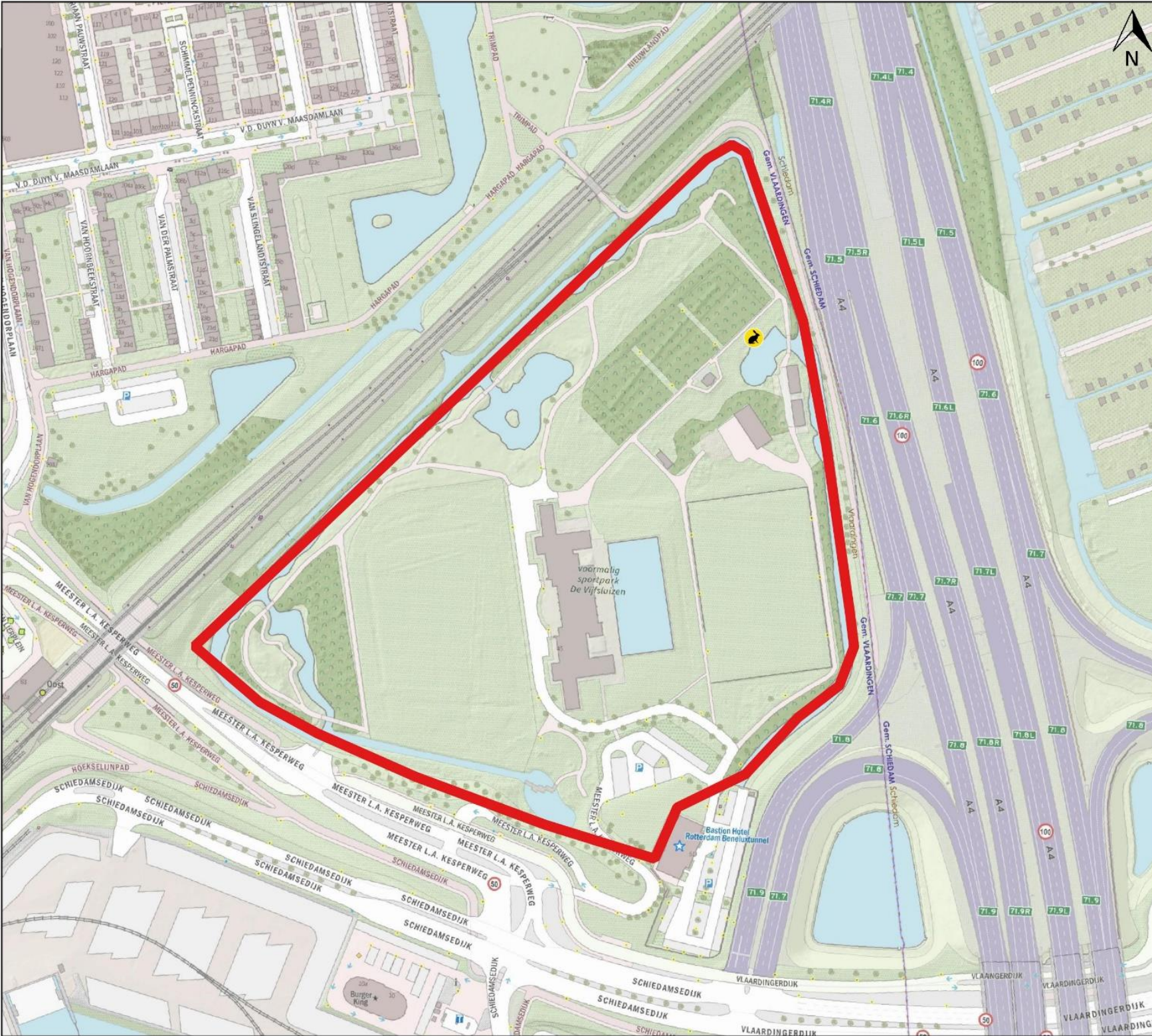

0 30 60 90 120 m

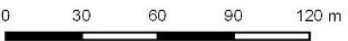

Legenda

- plangebied
- Zoogdieren
- Steenmarter
- Cameravalregistratie

Opdrachtgever: Heijmans Vastgoed B.V.
Projectnummer: 18439
Datum: 08.10.2019

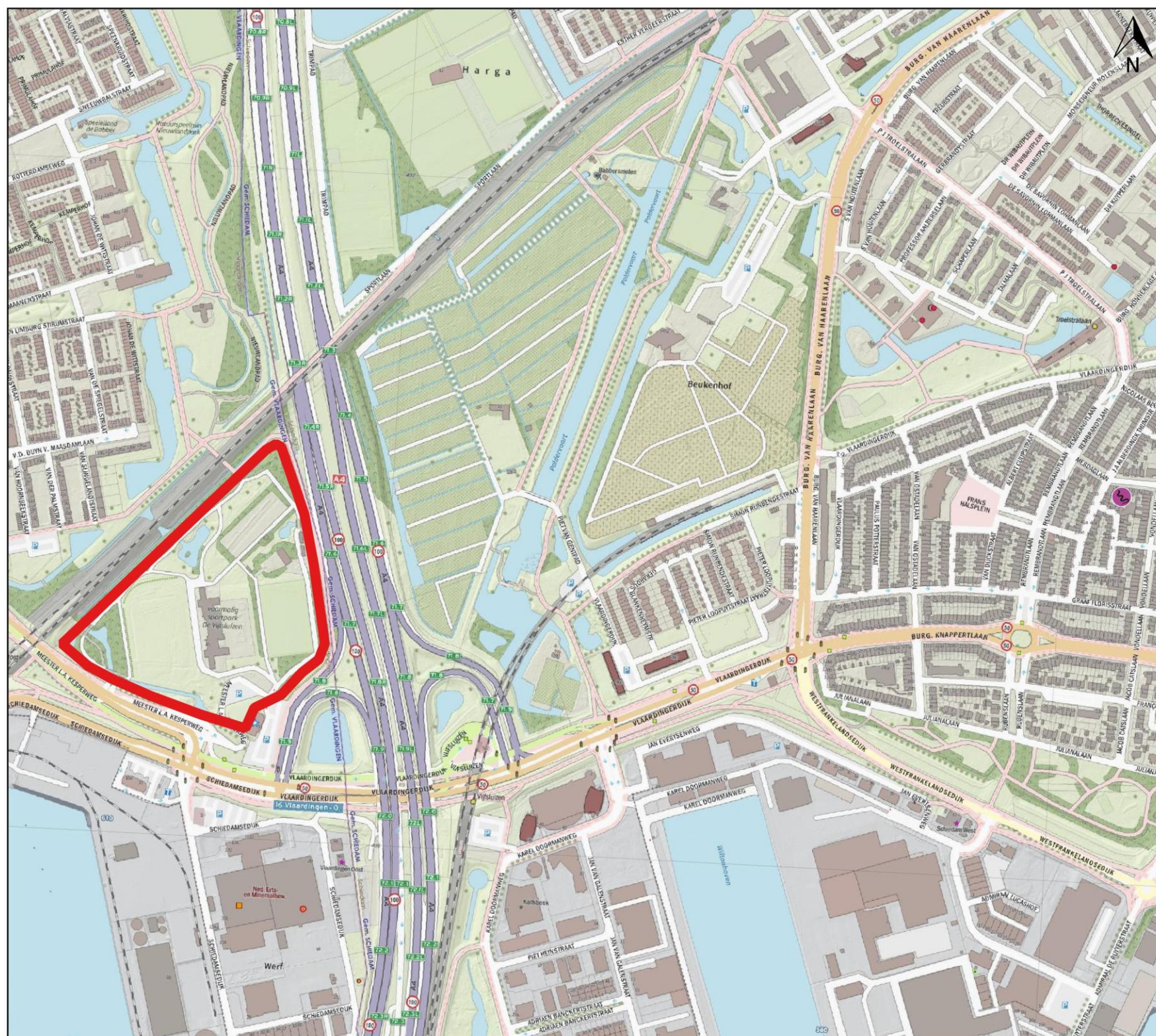
Legenda

 plangebied
 Waarnemingen

Opdrachtgever: Heijmans Vastgoed B.V.
Projectnummer: 18439
Datum: 19.11.2019

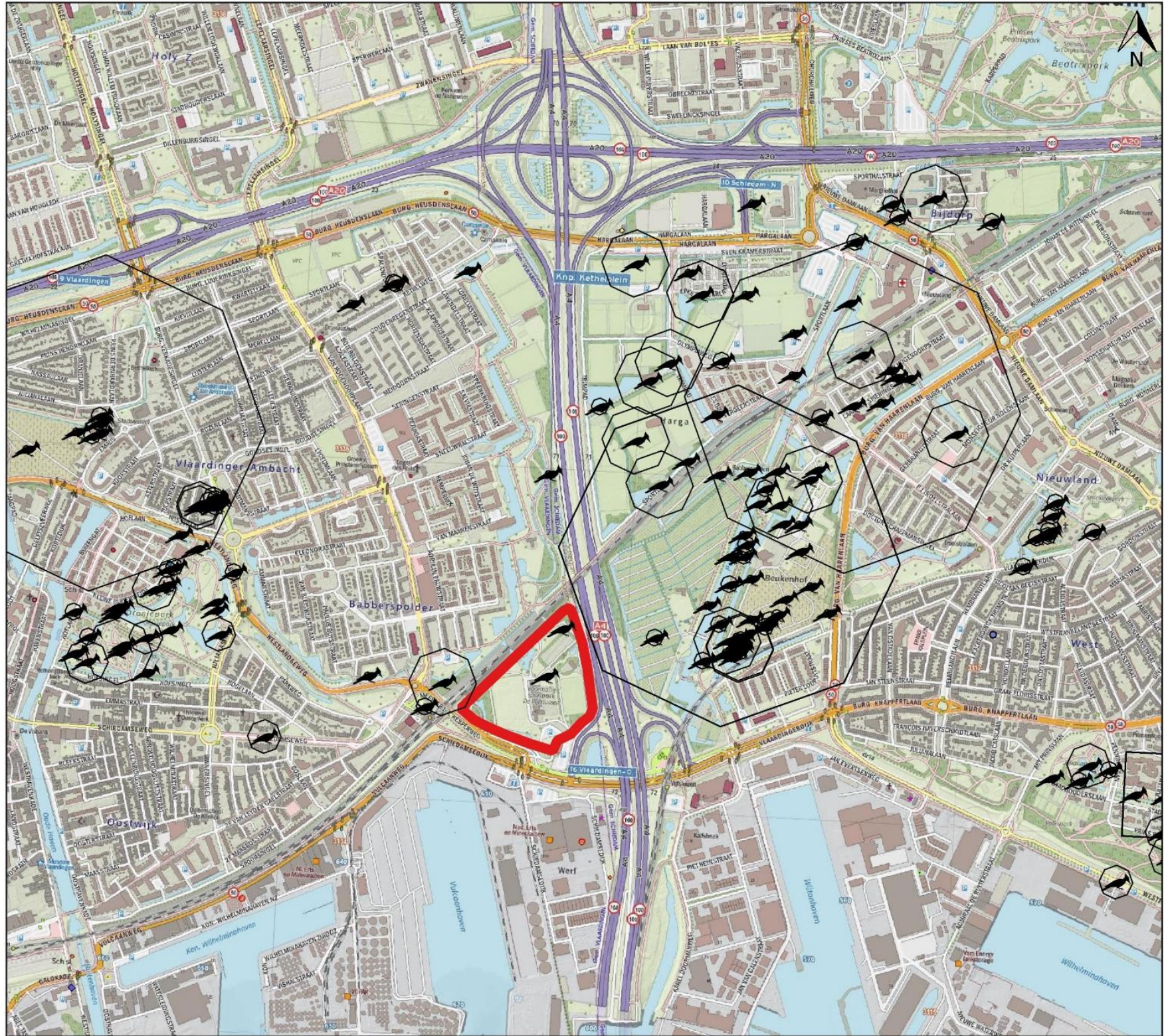
Regelink
Ecologie & Landschap

0	90	180	270	360 m
---	----	-----	-----	-------

Legenda

- plangebied
- waarnemingen
- precisie

Opdrachtgever: Heijmans Vastgoed B.V.
Projectnummer: 18439
Datum: 19.11.2019

0 100 200 300 400 m

Bijlage 2. Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

- beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- beschermingsregime andere soorten.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn (zie Bijlage 3).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen

alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgens artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;

3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

Beschermingsregime andere soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden;
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbepantingen, bepantingen langs waterwegen en eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbepante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van vriend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

Bijlage 3. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Het Ministerie van LNV (nu: EZ) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van de soorten van categorie 1-4. Voor de soorten van categorie 5 is een inventarisatie gewenst.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	1
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	2
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
Ransuil	<i>Asio otus</i>	4
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	4
zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4
blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	5
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	5
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	5
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	5
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	5
Bosuil	<i>Strix aluco</i>	5
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	5
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	5
Eidereend	<i>Somateria mollissima</i>	5
Ekster	<i>Pica pica</i>	5
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5
Glanskop	<i>Parus palustris</i>	5
grouwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	5
groene specht	<i>Picus viridis</i>	5
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	5
Hop	<i>Upupa epops</i>	5
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	5
Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	5

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>	5
kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>	5
koolmees	<i>Parus major</i>	5
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>	5
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	5
pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	5
raaf	<i>Corvus corax</i>	5
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>	5
spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	5
tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	5
torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	5
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	5
zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	5
zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	5
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	5
zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	5